UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Historia da educación		Código	652G01006
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuadrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Pedagoxía e Didáctica			
Coordinación	Rivas Barros, Isabel	Correo electrónico	isabel.rivas@udc.es	
Profesorado	Rivas Barros, Isabel	Correo electrónico	isabel.rivas@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Na materia de Historia da educación faise un percorrido polas etapas máis significativas na historia do pensamento pedagóxico e das institucións escolares.			
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidosNon se realizan cambios nos contidos 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen:Traballos en grupo e expositivas non presencias. Estas faránse a través de Moodel e Teams *Metodoloxías docentes que se modifican. As explicacións sobre contidos e guía para a realización dos traballos serán a través de correo electrónico, Moodel e Teams 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnadoSempre que o alumnado o precise a través de correo electrónico, 4. Modificacións na avaliaciónCostará dun traballo en grupo que será o 100% da nota *Observacións de avaliación:No caso que algún alumno ou alumna o solicite o traballo monog´rafico poderáse facer de xeito individual 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.	A14		
Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.	A27 A31		
Coñecer experiencias de prácticas de innovadoras en educación infantil	A28		
Valorar a importancia do traballo en equipo.	A29		
Aprender a aprender. Aplicar un pensamento crítico, autocrítico, lóxico e creativo.		B1 B3	

. Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida		B10 B11 B17	C1 C4 C6 C7
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade			C8

Contidos	
Temas	**Subtemas**
A configuración e evolución histórica do concepto de infancia	A construcción da categoria "infancia" no marco das sociedades contemporaneas.
Xénese e estructura dos sistemas educativos nacionais	Xénese,estructura e funcións
O sistema educativo en España	Xénese, evolución histórica e lexislación educativa
O pensamento pedagóxico contemporaneo	Os pioneiros da escola contemporanea. A Escola Nova. Teorías educativas socialistas, marxistas, anarquistas e libertarias. As pedagoxías críticas. Plantexamentos pedagóxicos antiautoritarios. As correntes críticas á institución escolar. Movementos, institucións e práctica pedagóxica en educación infantil. A historia das innovacións pedagóxicas en educación infantil e a súa evolución.
A cultura escolar	Dimensión científica política e empírica. Os modelos contemporaneos de educación infantil.
.Xenealoxía da profesión docente	Evolución histórica da formación docente

Planificación				
Metodoloxías / probas	**Competencias / Resultados**	**Horas lectivas (presenciais e virtuais)**	**Horas traballo autónomo**	**Horas totais**
Sesión maxistral	A14 A27 A28 A31 B10 B11	24	0	24
Traballos tutelados	C4 C6	10	40	50
Lecturas	B3	0	23	23
Actividades iniciais	C7	4	0	4
Aprendizaxe colaborativa	A29	0	8	8
Presentación oral	B17 C1	2	0	2
Proba de ensaio	B1	2	0	2
Portafolios do alumno	C8	0	27	27
Atención personalizada		10	0	10
***Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**				

Metodoloxías	
Metodoloxías	**Descrición**
Sesión maxistral	Faráse unha exposición oral dos temas da guia coa introdución dalgunhas preguntas aos estudiantes coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe
Traballos tutelados	Está referida a cómo facer un traballo de iniciación á investigación histórica. Os estudiantes se responsabilizan do seu propio traballo pero seguindo as pautas que a profesora lles irá marcando a través dun seguimento tutorial individualizado.
Lecturas	Propoñeranse unha serie de lecturas obrigatorias dun conxunto de textos e documentación de caracter historio gráfico que o alumnado terá que ler e recensionar.
Actividades iniciais	Levaránse a cabo nas primeiras sesións de clase actividades de caracter expositivo por parte da profesora nas que se presentará o programa da materia.

Aprendizaxe colaborativa	Parte da idea de que os estudantes traballan xuntos para aprender e ao tempò son responsables mesmo da súa propia aprendizaxe como da dos seus compañeiros. Non se opón ao traballo individual. Máis ben debe entenderse como unha estratexia de aprendizaxe complementaria que tenta fortalecer o desenvolvemento global do alumnado.
Presentación oral	Exposición de traballos realizados, individuais ou en grupo, diante dun grupo de referencia, procurando tirar conclusións sobre a problemática investigada, documento pu experencia abordada.
Proba de ensaio	Pretende determinar os logros dos estudantes en termos obxectivos e avaliar de xeito directo a capacidade de análise, a expresión e a organización de ideas relativas aos contidos da materia.
Portafolios do alumno	Recolle apuntes persoais, traballos de investigación, resumes...

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Traballos tutelados Lecturas Aprendizaxe colaborativa Portafolios do alumno Presentación oral	O alumnado de carácter presencial contará cun seguimento e atención personaliza tanto nas clases como no horario de tutorías. Canto ao alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica non se contemplan metodoloxias grupais. Terán todas caracter individual e faráse un seguimento personaliza de caracter tutorial.

Avaliación			
Metodoloxías	**Competencias / Resultados**	**Descrición**	**Cualificación**
Traballos tutelados	C4 C6	Trátase de facer un traballo de iniciación á investigación histórica. Esixe por parte do alumnado un grao de responsabilidade consonte cos obxectivos e a calidade que debe presidir este tipo de traballo. No seu momento facilitaránse unhas pautas que permitirán a elaboración do mesmo, que se complementará cun seguimento titorial individualizado.	40
Lecturas	B3	Con caracter obrigatorio e optativo propoñeranse un serie de lecturas seguindo o temario do programa.	20
Aprendizaxe colaborativa	A29	Parte da idea de que os estudantes traballan xuntos para aprender. Debe entenderse como unha estratexia de aprendizaxe que tenta fortalecer o desenvolvemento global do alumnado.	10
Presentación oral	B17 C1	Exposición de traballos, individuais ou colectivos, diante do grupo de referencia, procurando tirar conclusións sobre a problemática investigada, documento ou experiencia abordada.	10
Proba de ensaio	B1	Pretende determinar os logros dos estudantes en termos obxectivos e avaliar de xeito directo a capacidade de análise, a expresión e a organización de ideas relativas aos contidos da materia.	20

Observacións avaliación

A avaliación da materia será continua e formativa.
A asistencia ás clases interactivas é obrigatoria. O alumno ou alumna que acumule máis de tres faltas de asistencia deixa de ser asistente pasando a ser avaliado seguindo outros criterios distintos ó alumnado asistente.
A avaliación final consistirá na presentación e defensa dun traballo tutelado grupal ao que lle corresponderá o 70% da nota final e unha proba de ensaio ao que lle corresponderá o 30% da nota final.
Os/As alumnas repetidoras poderán optar á asistencia ás clases ou de non asistir deberan realizar unha proba de ensaio de carácter obrigatorio ao remate do cuatrimestre na data marcada oficialmente pola Facultade e un traballo individual. O traballo individual terá un valor do 30% da nota e a proba de ensaio un 70%. Será imprescindible para aprobar a materia obter cando menos un aprobado tanto no traballo como na proba de ensaio.
O alumnado non presencial debidamente xustificados deberán realizar unha proba de ensaio de carácter obrigatorio ao remate do cuatrimestre na data marcada oficialmente pola Facultade e un traballo tutelado de carácter individual. O traballo individual terá un valor do 30% da nota e a proba de ensaio un 70%. Será imprescindible para aprobar a materia obter cando menos un aprobado tanto no traballo como na proba de ensaio.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Marco López, A, Porto Ucha, A. (2000). A Escola Normal de Santiago de Compostela. De Escola Normal Superior a Escola Universitaria (1849-1996). Santiago, USC - Dewey, j. (1995). Democracia y educación. Madrid, Morata - Puelles Benitez, M. de (1980). Educación e ideología en la España contemporanea(1767-1975). Barcelona, Labor - Fernández Soria, J. M. (2002). Educación y Estado en la España contemporanea. Madrid, Síntesis - Fernández Enguita, M. (2001). Educar en tiempos inciertos. Madrid, Morata - Gimeno Sacritan, J. (2003). El alumno como invención. Morata - Esteve, J. M. (1994). El malestar docente. Barcelona, Paidos - Gabriel, N. de (2001). Escolantes e escolas de ferrado. Vigo, Xerais - Viñao Frago, A. (2004). Escuela Para todos. Escuela y modernidad en la España del siglo XX. Madrid, Marcial Pons. - Gómez Rodriguez de Castro, F. (1988). Génesis de los sistemas educativos nacionales. Madrid, Uned - Costa, A. (2004). Historia da educación e da cultura en Galicia (séculos IV-XX): permanencia e cambio no contexto cultural e educativo europeo.. Vigo, Xerais - Redondo, E. (2001). Introducción a la Historia de la Educación. Barcelona, Ariel - Filho, L. (1964). Introducción al estudio de la Escuela Nueva. Buenos Aires, Kapeluzs - Escolano Benito, A. (2002). La educación en la España Contemporanea. Madrid, Bibliotaca Nueva - Ruiz Berrio, J. (2000). La educación en tiempos modernos. Textos y documentos. Madrid, Actas - Delors, J. (dir.) (1996). La educación encierra un tesoro. Madrid, Santillana - Gonzalez-Agápito (2003). La Educación infantil. Lecturas de un proceso histórico en Europa.. Barcelona. Octaedro - Fernández Enguita, M. (1996). La escuela a examen. Madrid, Pirámide - Carbonell, J. (1996). La escuela entre la utopia y la realidad. Barcelona, Octaedro - Ruiz, A. (2002). La escuela publica. El valor del Estado en Educación. Madrid, Biblioteca Nueva - Barreiro,H.; Terrón,A. (2005). La Institución escolar. Una creación del estado moderno. Barcelona, Octaedro - Porto Ucha, A. (2005). La Institución Libre de Enseñanza y la renovación pedagógica en Galicia. Sada, Edicións do Castro - Varela, J. (2007). Las reformas educativas a debate. Madrid, Morata - Gabriel, N. de (1990). Leer, escribir y contar. Escolarización popular y sociedad en Galicia. A Coruña, edicións do Castro - Gabriel, N. de (2006). Ler e escribir en Galicia. A alfebetización dos galegos e galegas nos séculos XIX e XX. A Coruña, Servicio de Publicacións da UDC - Ruiz Berrio, J. (La cultura escolar de Europa, tendencias histórica). Madrid, Biblioteca Nueva. - Apple, M.W. (1996). Política cultural y educación. Madrid, Dykinson - Viñao Frago, A. (1982). Política y educación en los origenes de la España contemporanea. - Beltran, F. (1995). Política y reformas curriculares. Valencia, Universitat de Valencia - Etxberría, F. (2000). Políticas educativas de la Unión Europea. Madrid, Ariel - Freinet, C. (1992). Técnicas Freinet de la escuela Moderna. Madrid, Siglo XXI - Carreño, M.; Colmenar, C. ; (2000). Teorías e instituciones contemporaneas de educación. Madrid, síntesis .. ..

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Bibliografía complementaria	ANDERSON, M. (1988), Aproximaciones a la historia de la familia occidental (1500-1914), Madrid, Siglo XXI, 1988. ARANGUREN, J. L. e outros (1983), Infancia y sociedad en España, Jaen, Hesperia, ARIÉS P. e outros,(1987), Sexualidades occidentales, Barcelona, Paidós, ---------- (1987), El niño y la vida familiar en el Antiguo Régimen, Madrid, Taurus, 1987. BALL, Stephen J. (comp.)(1993), Foucault y la educación. Disciplinas y saber, Madrid, Morata, 1993. BURGIERE, André e outros (1988): Historia de la familia, Madrid, Alianza, BORRÁS LLOP, J. (dir),(1986) Historia de la infancia en la España contemporanea (1834-1936), Madrid, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales-Fundación Germán Sánchez Ruiperez. CASEY, J. (1950), Historia de la familia, Madrid, ESpasa- Calpe. DELGADO, B. (1997), Historia de la Infancia, Barcelona, Ariel. DEMAUSE, Ll (1982), Historia de la Infancia, Madrid, Alianza Editorial FOUCAULT, Michel,(1982) Vigilar y castigar, Madrid, Siglo XXI GONZALEZ-AGÁPITO, J.(2003), La educación infantil. Lecturas de un proceso histórico en Europa, Barcelona, Octaedro. TORRES J. e outros,(1993) Didáctica de la Educación Infantil, Madrid, MEC VARELA, J. e ALVAREZ-URIA, F.(1991), Arqueología de la escuela, Madrid, La Piqueta. El cabezota (1982). Director: Francisco Lara Polop (película). Las Misiones Pedagógicas (2006). Director: Gonzalo Tapia (documental) La República de los maestros (2004). Directores: Victoria Martínez e Arturo Villacorta (documental) La escuela fusilada (2006). Directores: Iñaki Pinedo e Daniel Álvarez (documental). A derradeira lección do mestre (2006): Xoán Carlos Garrido (documental). La Sección Femenina (2006). Director: Javier Ortega (documental). Afranio (2008). Director: Víctor Coyote (documental). Flores tristes (2008). Director. Teo Manuel Abad (documental). http://www.rtve.es/mediateca/videos/20091203/paisajes-historia---seccion-femenina/642193.shtml (La sección Femenina) Documental que se pode baixar da Rede http://edukazine.blogspot.com/ (portal de recursos cine e educación) http://www.cinehistoria.com/ (Portal de recursos de cine e historia) http://www.sc.ehu.es/sfwsedhe/ (Sociedad Española de Historia de la Educación) http://www.ceince.eu/main.php?id=1 (Centro Internacional de Cultura Escolar)

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións
-É obrigatoria a entrega cumprementada da ficha de identidade persoal -Non se admitiran traballos dos que a profesora non teña constancia da súa realización. -As datas de entrega dos traballos son inamovibles, agás casos excepcionais. -Para poder ser calificado/a e avaliado/a é necesario ter entregado tódolos traballos esixidos. De faltar algunha das partes figurará un Non Presentado. -Os traballos escritos presentaránse ben identificados. Non se admitiran traballos encernados con fundas plásticas, anillas ou deseños similares. Deberánse entregar sempre a dobre cara. Faránse sempre copias dos traballos entregados. -

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías